IBor-plan
periode 2025 t/m 2028

Gemeente Druten

ORIE
openbare ruimte in evenwicht

ORIE

openbare ruimte in evenwicht

Martijn van Duuren
George Marshallstraat 29
6836 KW Arnhem
www.orie-advies.nl
orie@orie-advies.nl
06-42009181
KVK: 58882898

Inhoud

1. Inleiding en aanleiding 4
2. Kaders voor het IBOR 5
   2.1 Wetgeving 5
   2.2 Collegeprogramma Druten Hoofdlijnen van beleid (2022-2026) 6
   2.3 Beschikbare middelen 8
3. Evaluaties IBOR 2017-2022 9
   3.1 Tevredenheid burgers 9
   3.2 Huidige kwaliteit 11
4. Thema's openbare ruimte 15
   4.1 Waarden openbare ruimte 15
   4.2 Inwonersparticipatie 18
5. Beheerstrategie 19
   5.1 Integraal vervangen 19
   5.2 Integraal onderhoud 21
6. Keuzes en kosten 22
   6.1 Nieuwe beheerstrategie 22
   6.2 Kosten van de huidige beheerkwaliteit 22

Bijlagen: 24

   Bijlage 1: Burgerpeiling Waarstaatjegemeente 25
   Bijlage 2: Weginspecties 26
   Bijlage 3: Eenheidscijfers onderhoud 27
   Bijlage 4: Eenheidscijfers vervanging 29
   Bijlage 5: Areaalgegevens 30
   Bijlage 6: Onderbouwing van de financiën 33
   Bijlage 7: Afschrijvingstermijnen 33

1. Inleiding en aanleiding

De openbare ruimte onderhouden is één van de taken die een gemeente dient uit te voeren. Een goed onderhouden buitenruimte draagt bij aan de veiligheid en welzijn en hiermee ook de mate van tevredenheid van de gebruikers.
De openbare ruimte bestaat onder andere uit vijvers, openbare verlichting, wegen, beplanting, bomen en speelvoorzieningen. Het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBor) streeft ernaar om het onderhoud en vervanging van de openbare ruimte integraal op te pakken. Voor het onderhoud en de vervanging van riolen en open water hanteren we een ander afwegingskader en loopt de financiering via het watertakenplan. Het integraal werken is zowel op het niveau van onderhoud als de sturing in de planvorming voor vervanging.

Beheer van de openbare ruimte betreft zowel dagelijkse operationele werkzaamheden als tactische en strategische werkzaamheden. Dagelijks onderhoud betreft maaien, vegen, schoffelen, snoeien en kleine herstelwerkzaamheden. Tactisch en strategisch betreft het de meerjaren vervangingsplanning (projecten) en grootonderhoud. Dit alles heeft ten doel om de openbare ruimte kwalitatief in stand te houden.

Het doel van het IBor 2025 t/m 2028 is om inzicht te geven hoe en met welke middelen de komende jaren de openbare ruimte en daarmee de leefbaarheid van Druten in stand wordt gehouden. Het IBor legt de kwaliteitskeuze vast voor de openbare ruimte. Aan de hand van deze keuze worden de beheerplannen geactualiseerd.

Leeswijzer:
In hoofdstuk 2 komen de kaders aan bod waaraan het IBor zich dient te houden. Hierbij is er aandacht voor de wetgeving, het coalitieakkoord en beschikbare middelen. Hoofdstuk 3 evalueert kort het IBor 2018-2022. Tevredenheid van de burgers, de huidige kwaliteit en de eenmalige achterstand komen hier aan bod. Hierna wordt in hoofdstuk 4 ingegaan op thema's van de openbare ruimte met daarbij waarden van de openbare ruimte en inwonersparticipatie. Hoofdstuk 5 behandelt de beheerstrategie met zowel het integraal vervangen als onderhoud. Hierin is er ook een inzicht in kosten en huidige kwaliteit.

2. Kaders voor het IBOR

2.1 Wetgeving

2.1.1 Grondwet

Artikel 21 van de Grondwet spreekt van de zorgplicht van de overheid voor de openbare ruimte. Hierbij zijn gemeenten, als eigenaar, verantwoordelijk voor de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu. Ook als de gemeente geen eigenaar is van een zaak met een publieke bestemming, voert zij toch het beheer hierover.

2.1.2 Gemeentewet en Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

De gemeentewet en de daaruit vloeiende Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) geeft aan dat overheden de financiën op orde dienen te hebben. Hier vallen ook de investeringen in de openbare ruimte onder.
In de beleidsbegroting en het jaarverslag zijn dan ook paragrafen opgenomen over het onderhoud en de vervanging van wegen, riolering, water, groen en gebouwen.

2.1.3 Omgevingswet

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet bundelt en moderniseert alle wetten voor de leefomgeving en staat voor een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van die fysieke leefomgeving.

- Minimale acties omgevingswet:
  - Onderhoud en herinrichting vallen niet(?) onder omgevingsvergunning?
  - Participatie bij initiatieven → dit artikel gaat over initiatieven ikv omgevingsvergunning, echter de zorgplicht van de overheid zal in dezelfde denkrichting een plek moeten krijgen.
  - Evaluatie en monitoring ingesteld.

2.1.4 Integrale documenten gemeente Druten

Ook binnen de gemeente Druten zijn er beleidsdocumenten die gaan over de openbare ruimte die van invloed zijn op de IBor. Dit zijn onder andere: mobiliteitsvisie "Duurzaam onderweg tussen Maas en Waal", Nota Parkeernormen Gemeente Druten 2021, Notitie Onderhoud openbare ruimte (2019), Wegenbeleidsplan 2014-2024, Beleidsnota Openbare Verlichting 2009,

Groenbeleidsplan 2004, Beleidsplan Riolering en Water 2023-2027 en het Speelbeleid.

2.2 Hoofdlijnen van beleid Druten (2022-2026) – Ontwikkelen in huidig perspectief

In het collegeprogramma van 2022-2026 staan de volgende uitgangspunten voor de openbare ruimte:

- Sociale veiligheid vergroten: Dit doen wij met goede verlichting op kwetsbare plaatsen, veilige fiets- en wandelroutes, wijze van bebouwing en beplanting en indien noodzakelijk en realiseerbaar, camerabewaking bij vandalismegevoelige locaties.
- Verkeersveiligheid vergroten: Het gedrag van de weggebruiker is bepalend voor de veiligheid op straat, de coalitie wil de snelheidsovertreders vaker aanpakken. We pakken daarnaast onveilige situaties aan door met de inwoners te kijken naar de problemen en mogelijke oplossingen.
- Kwaliteitsniveau op peil houden Om dit op een goed niveau te houden zijn onderhoud en vernieuwing een continu proces. Een proces dat over raadsperiodes heen gaat. Er moet een voortdurende monitoring zijn op het gewenste kwaliteitsniveau. Infrastructurele knelpunten dienen te worden opgelost. We zullen moeten investeren om te komen tot verbetering van de veiligheid.
- Groen in openbare ruimte verder uitbreiden: De kwaliteit van het openbaar gebied bepaalt in grote mate het leef- en woongenot. We willen geen verdere vermindering van kwaliteitsniveau van de openbare ruimte. We moeten goed zorgen voor ons groen, de fietspaden en wegen, de kernen en ons mooie buitengebied. Dit moet er goed onderhouden, opgeruimd en netjes uitzien.
- Via burgerparticipatie willen we waar mogelijk nog een extra kwaliteitsslag stimuleren en faciliteren.
- Meer aandacht voor een klimaat adaptieve, toekomstgerichte leefomgeving Naar aanleiding van enkele zomers met extreme temperaturen, moet er een lokaal hitteplan komen waarbij onder andere de bescherming van ouderen centraal staat.

- De gemeente gaat op het gebied van biodiversiteit een omschakeling inzetten door stimuleren, faciliteren en vooral zelf het goede voorbeeld te geven. Zo wil de gemeente werken aan een gezonde en evenwichtige leefomgeving.
- Er wordt een oplossing gezocht voor bijzetafval en illegale afvaldumpingen.

BB2.3 Beschikbare middelen

De huidige begroting (2023) is geanalyseerd. Hierbij is gekeken naar alle uitvoeringskosten die worden gemaakt om de openbare ruimte op het vastgestelde kwalitietsniveau te houden. Van de buitendienst is het aantal productieve uren op de IBOR-producten gekapitaliseerd en meegenomen in de berekening.
Algemene kosten en uren voor beleid en beheer zijn niet meegenomen.

In de tabel hieronder zijn de beschikbare budgetten voor onderhoud en vervanging te zien. Het totaal voor onderhoud is inclusief de productieve uren eigen dienst voor

Discipline	Onderhoud begroting	Vervanging begroting
Bomen	€ 110.892	€ 18.917
Groen	€ 714.191	€ 42.001
Gazon	€ 129.688	€ -
Grasbermen	€ 47.030	€ -
Verharding	€ 1.185.996	€ -
Meubilair	€ 212.894	€ 70.579
Reiniging	€ 180.404	
Onkruid op verh.	€ 77.549	
Riolering en Water	€ 38.628	€ -
Kunstwerken	€ 28.196	€ -
Totaal afgerond	**€ 2.725.000**	**€ 131.000**

alle IBOR-producten. Binnen de gemeente Druten is er totaal afgerond € 2.725.000,- beschikbaar voor onderhoud.
Voor vervanging is een beperkt structureel budget van afgerond € 131.000,- beschikbaar. Verder worden vervangingen nu aangevraagd op basis van een eenmalig budget (investering).

3. Evaluaties IBOR 2018-2022

3.1 Tevredenheid burgers

De site waarstaatjegemeente geeft informatie op verschillende onderwerpen voor gemeenten. Van deze site is de burgerpeiling van Druten bekeken om een inzicht te krijgen in het serviceniveau van de gemeente en de tevredenheid over de kwaliteit van de openbare ruimte. In bijlage 1 is dit onderzoek terug te vinden.

Bij dit onderzoek zijn drie kanttekeningen te plaatsen. Het eerste is dat de meest actuele data, die op deze site voor Druten beschikbaar zijn, uit 2018 stamt. Het tweede is dat voor het serviceniveau er wordt gekeken naar alle disciplines van de gemeente en niet enkel die van de openbare ruimte. En als laatste werkt Druten met wijkteams en niet meer enkel via aannemers. De verwachting is dat de scores nu hoger komen te liggen.

Voor de openbare ruimte zijn er in dit onderzoek vier relevante hoofdonderwerpen: waardering van de inspanningen van de gemeente, de relatie burger-gemeente, de leefomgeving en de staat van Druten.

De waardering voor de inspanningen van de gemeente is voldoende, met een gemiddelde van een 6,5. De samenwerking met de inwoners is hier het laagst scorend met een 6,09. Directe- en digitale dienstverlening scoren met een 6,63 en een 6,78 het beste binnen deze categorie.

Bij de relatie burger-gemeente is er gekeken naar het percentage inwoners dat het helemaal eens is met de stellingen. Over alle stellingen is dit gemiddeld 33%. Opvallend is dat 38% aangeeft dat de gemeente inwoners voldoende betrekt bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen, maar dat 29% aangeeft dat de gemeente luistert naar de mening van de inwoners. Er lijkt een gat te zitten tussen het betrekken en het gevoel daadwerkelijk gehoord te worden.

De leefomgeving wordt ruim voldoende beoordeeld met gemiddeld een 6,8. Vooral de verbondenheid met de buurt wordt goed gewaardeerd met een 7,38. De fysieke leefomgeving is met een 6,42 het minste in deze categorie.

Bij de staat van Druten zijn de scores divers. De respondenten aan dit onderzoek zien weinig tot geen dingen in de gemeente kapot (75%) en 63% vindt de buurt schoon. Daar staat tegenover dat 53% de straten, paden en trottoirs goed begaanbaar vindt en 41% de perken, plantsoenen en parken goed onderhouden.

De buurt als leefomgeving wordt wel goed gewaardeerd met een 8,02. 82% is tevreden met de hoeveelheid groen in de buurt. Ook benoemd 19% dat de buurt enigszins of duidelijk erop is vooruitgegaan.

3.2 Huidige kwaliteit

3.2.1 Huidige uitgangspunten van de IBor (2018-2022)

De huidige kwaliteit van de openbare ruimte is het startpunt om naar een nieuw beheerplan te komen. Nieuwe keuzes kunnen op basis van deze kwaliteit worden genomen.

Beheercategorie	Centrum	Bedrijventerrein	Buitengebied	Woongebied	Ontsluitingswegen
Bomen	B	C	C	C	C
Groen	B	C	C	B	C
Gazon	B	C	C	B	C
Grasbermen	B	C	C	C	C
Verharding	B	C	C	B	B
Meubilair	B	C	C	B	B
Reiniging	B	C	C	B	C
Onkruid op verh.	B	B	B	B	B
Riolering en Water	B	C	C	B	C
Kunstwerken	B	C	C	B	C

Deze kwaliteitsnormen zijn als volgt te omschrijven:

A+ - Zeer intensief beheerniveau, de buitenruimte wordt op een zeer hoog niveau onderhouden waardoor er niets op aan te merken valt.

A - Intensief beheerniveau, de buitenruimte wordt op een hoog niveau onderhouden waardoor er weinig op aan te merken valt.

B - Normaal beheerniveau, het gemiddelde beheerniveau waar er hier en daar een iets is aan te merken op de buitenruimte.

C - Extensief beheerniveau, een laag beheerniveau waarbij er regelmatig slechte plekken te zien zijn.

D- Zeer extensief beheerniveau, een zeer laag beheerniveau waarbij kapitaalvernietiging optreedt.

Een voorbeeld van deze beeldkwaliteit is de onderstaande beeldlat van hagen.

Groen-beplanting-haag-snoeibeeld geschoren hagen (RAW-hoofdcodes 70.14.15/70.14.65)

A+	A	B	C	D
				
De strakke lijnen van de haag zijn duidelijk zichtbaar. Er steken geen uitlopers uit de haag.	De strakke lijnen van de haag zijn goed zichtbaar. Er steken weinig uitlopers uit de haag.	De strakke lijnen van de haag zijn redelijk zichtbaar. Hier en daar steken kleine uitlopers uit de haag.	De strakke lijnen van de haag zijn niet meer zichtbaar. Er steken redelijk veel kleine uitlopers uit de haag.	De strakke lijnen van de haag zijn niet meer zichtbaar. Er steken veel uitlopers uit de haag. De haag heeft zich ontwikkeld tot losse heesterrand.
gemiddelde lengte uitlopers	**gemiddelde lengte uitlopers**	**gemiddelde lengte uitlopers**	**gemiddelde lengte uitlopers**	**gemiddelde lengte uitlopers**
0 cm per 100 m²	≤ 10 cm per 100 m²	≤ 20 cm per 100 m²	≤ 30 cm per 100 m²	> 30 cm per 100 m²
maximale lengte uitgroeiende uitlopers	**maximale lengte uitgroeiende uitlopers**	**maximale lengte uitgroeiende uitlopers**	**maximale lengte uitgroeiende uitlopers**	**maximale lengte uitgroeiende uitlopers**
0 cm per 100 m²	≤ 30 cm per 100 m²	≤ 40 cm per 100 m²	≤ 50 cm per 100 m²	< 50 cm per 100 m²

Een enkele keer is het niet mogelijk om aan de gewenste kwaliteit te voldoen. Zo kan er in een groeizame periode een dip zitten in het kwaliteitsniveau voor onkruid op verharding of in beplantingen.

3.2.2 Schouw

De algemene indruk van de beleidsschouw uit 2022 is dat de openbare ruimte in de gemeente er goed voorstaat. Dit is terug te zien in het onderstaande figuur. De CROW heeft een norm van 10% dat afgekeurd mag worden bij een schouw. De algemene indruk per hoofdgroep laat zien dat voor de hoofdbeheergroepen verzorging, meubilair, kunstwerken en oevers, en groen allen onder de 10% zitten.

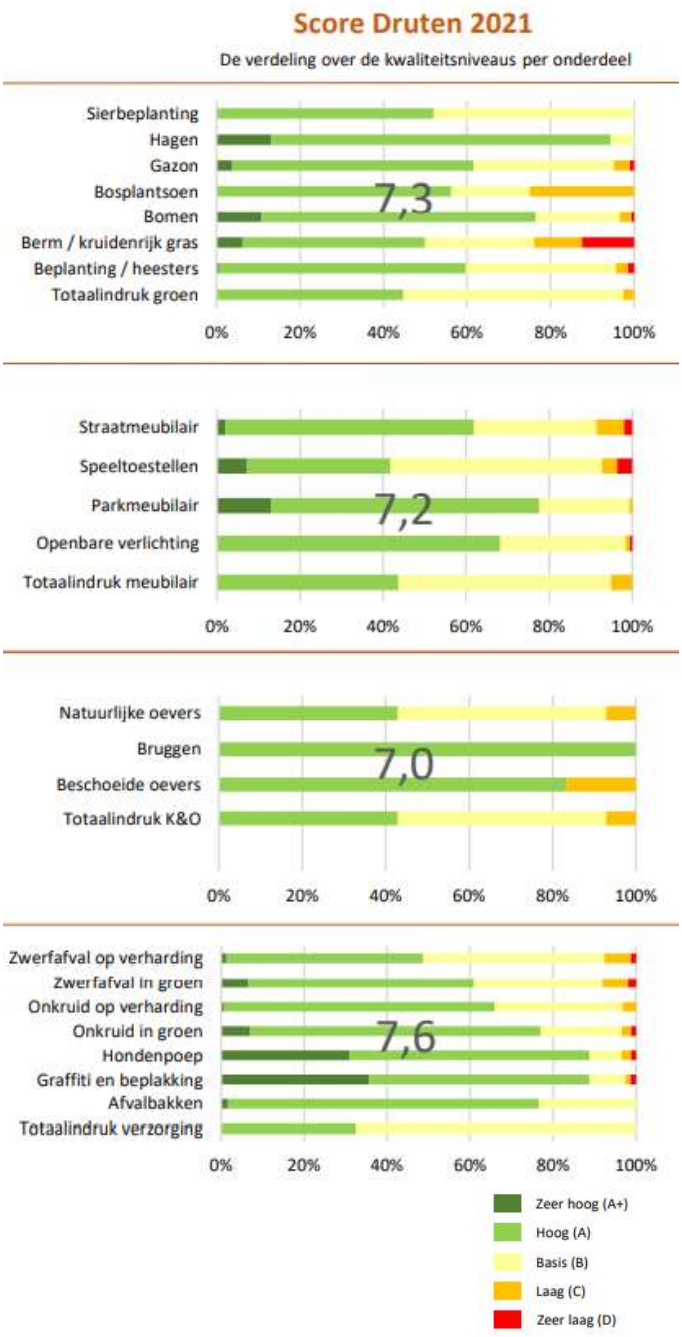
Als er vervolgens meer wordt ingezoomd op deze hoofdgroepen, zoals op de volgende pagina te zien is, dan blijft dit beeld intact. Enkel berm/kruidenrijk gras kent een hoger dan 10% afkeuringspercentage.

Deze afkeuring komt door de hoogte van het gras in de bermen. Een mogelijke verklaring is in de ecologie te vinden. Vanuit ecologisch perspectief is het gunstig om soms net langer te wachten voordat deze kruidenrijke grassen en bermen gemaaid worden. Bijvoorbeeld als waardplanten voor vlinders en bijen. Dit resulteert zich in hogere beplanting dan de norm aangeeft.

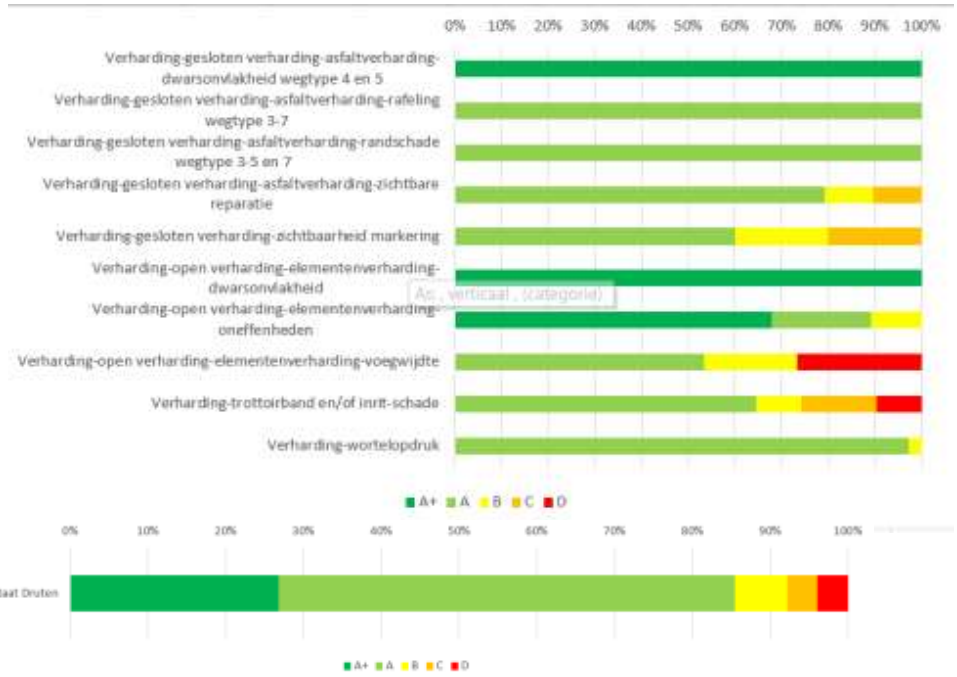
Druten streeft voor het groen naar een C-kwaliteit. Dit wordt zoals, hiernaast te zien is, ruimschoots behaald. Enkel het bosplantsoen en de bermen kennen een kleine mate van C-kwaliteit.
Ook het meubilair zou veel in deze kwaliteitsnorm mogen zitten, met daarbij in het winkel- en woongebied een B-norm. In de schouw is te zien dat ook deze normen worden behaald. Het meubilair bestaat bijna geheel uit A- en B-kwaliteit.

Ten slotte is reiniging en onkruid op verharding een B-kwaliteit, met uitzondering van reiniging in de hoofdstructuur (C-kwaliteit). Ook hier is vooral veel A te zien.

Uit deze schouw blijkt dat er geen achterstand is.

3.2.3 Wegen

De weginspecties laten een beeld zien dat vergelijkbaar is met het groen. De gewenste beeldkwaliteit voor wegen is voor Druten de B-kwaliteit De gemeente Druten haalt een hoger niveau met 86% A+ of A. Slechts 4% is een C-niveau. Dit niveau ligt hoog, echter de vervaltermijn naar een lager niveau is bij wegbeheer veel trager dan bij groen, meubilair of reiniging.
Als de D-kwaliteit wordt bekeken (dit is de indicator voor vervangingen), dan valt te zien dat over de hele linie is er slechts sprake is van 4% D-kwaliteit. De norm is op basis van de afschrijvingstermijn 4%.
Daarnaast is er ook sprake van een grote werkvoorraad. Deze werkvoorraad komt vooral bij de voegwijdte, de ruimte tussen twee stoeptegels of klinkers, bij elementverharding vandaan, maar komt ook bij trottoirband en/of inritschade vandaan.

Kijkend naar zowel de weginspectie als de schouw, dan valt te concluderen dat Druten amper D-kwaliteit kent. De gemeente kent een kleine eenmalige achterstand m.b.t. de trottoirbanden ter waarde van € 44.485,00.

4. Thema's openbare ruimte

Uit de algemene beleidskaders van de gemeente Druten komen acht richtinggevende thema's voort. Deze thema's vormen het uitgangspunt voor de ambities voor het beheer en inrichting van de openbare ruimte.

- Identiteit
- Bruikbaarheid
- Uitstraling
- Klimaatadaptatie en duurzaamheid
- Biodiversiteit
- Veiligheid en gezondheid
- Mobiliteit en bereikbaarheid
- Participatie en zelfbeheer

De thema's dragen bij aan het realiseren van de bestuurlijke en maatschappelijke doelen en vertellen waarom bepaalde beheeractiviteiten worden uitgevoerd. De komende vier jaar streeft de gemeente er ook naar om deze thema's aan bod te laten komen in het beheer van de openbare ruimte. Met hierbij aandacht voor wat de gemeente per thema wil bereiken, wat de inwoners hierover vinden en wat de uitgangspunten zijn voor beheer en inrichting.

4.1 Waarden openbare ruimte

De acht thema's die de gemeente benoemd, zijn te plaatsen in zeven generieke waarden (bron: beleefdebuitenruimte). Deze waarden zijn op basis van diverse wetenschappelijke onderzoeken vastgesteld. Het geeft inzicht in wat verschillende inwoners belangrijk vinden aan de openbare ruimte. Per waarde is hieronder kort een algemene beschrijving van de waarde gegeven en hoe beheer aan die waarde een bijdrage kan leveren.

Milieu en duurzaamheid

De thema's klimaatadaptatie en duurzaamheid, en biodiversiteit vallen onder deze waarde. De openbare ruimte is uitermate geschikt om een bijdrage te leveren aan deze thema's. Beplanting draagt bij aan biodiversiteit, verkoeling op hete dagen en

opvang van water. Daarnaast dragen recycling of een circulaire economie bij aan minder afval en daarmee de verhoging van de duurzaamheid.
Hoe:

- Extensief beheer.
- Tegengaan hitte eiland effect door, waar mogelijk, bomen een groot bladvolume te laten hebben.
- Niet aankoppelen van verhard oppervlak bij nieuwe projecten is leidend.
- Efficiënt beheer met als doel om de vervangingstermijnen van de assets te verlengen.

Economische waarde

Het thema bruikbaarheid suggereert een mate van waarde. Voor een deel zal het thema bruikbaarheid in economische waarde terug te vinden zijn. Maar ook kan het vallen onder de waarde gezondheid (bijv. voor sportparken) en milieu en duurzaamheid (bijv. wadi's). In de buitenruimte gebeurt een hoop. En daar zijn ook economische handelingen een onderdeel van. Denk hierbij aan terrasjes of een markt. Naast deze handelingen draagt de openbare ruimte ook bij aan de waarde van gebouwen. Zo zijn gebouwen in een groene omgeving meer waard dan een vergelijkbaar gebouw in een stenen omgeving. Ook een nette omgeving helpt bij de een verhoging van de waarde.
Hoe:

- Schone omgeving, zowel op het gebied van straatafval als goed onderhouden groen.
- Assetbeheer zorgt voor het duurzaam instant houden van de kapitaalgoederen.

Aantrekkelijkheid en identiteit

De thema's identiteit en uitstraling vallen onder deze waarde. Een omgeving met een duidelijke identiteit zorgt voor binding van de bewoners aan die omgeving. Ook een aantrekkelijke buitenruimte verhoogt de binding van de inwoners. Het is immers prettiger wonen in een mooie omgeving.
Hoe:

- Heel, schoon en veilige openbare ruimte.
- Een divers beheer in deelgebieden.
- Met behulp van belevingsindicatoren sturen we op de specifieke identiteit van wijk, buurt of dorp.
- Instant houden van cultuurhistorisch groen.

Gezondheid

Het thema veiligheid en gezondheid is zowel terug te vinden in de waarde gezondheid als de hierna beschreven waarde (sociale) veiligheid. De openbare ruimte kan bijdragen aan de gezondheid van mensen. Een groene omgeving motiveert mensen om meer te bewegen. Denk hierbij aan wandelen, fietsen maar ook sporten. Het groen zelf helpt met het creëren van een schone lucht door het fijnstof en CO2 uit de lucht te halen.

Hoe:

- Goed onderhouden fiets en wandelpaden.
- Een goed aanbod van speelplekken en speelbaar groen.

(Sociale) veiligheid

Sociale veiligheid is een belangrijke pijler voor de openbare ruimte. Als inwoners zich prettig en veilig op een bepaalde plek voelen, dan zijn zij eerder geneigd om naar buiten te gaan. Voelen mensen zich onveilig, dan blijven ze binnen of mijden die plek. Voor een veilige plek geldt dat het zichtbaar, eenduidig, aantrekkelijk en toegankelijk is.

Hoe:

- Goed functionerende verlichting.
- Geen schade door assets.
- Geen overhangend groen.
- Aanpak zwerfafval in winkelgebieden.

Bereikbaarheid en beweegbaarheid

Het thema mobiliteit en bereikbaarheid is hetzelfde als de waarde bereikbaarheid en beweegbaarheid van beleefdebuitenruimte. Van A naar B gaan is waarvoor we de openbare ruimte het meest gebruiken. Een goed toegankelijke buitenruimte met meerdere routes is dan ook een pre. Ook de mate waarin inwoners die minder goed ter been zijn zich kunnen voortbewegen binnen de gemeente is van belang. Verder zegt deze waarde ook iets over de overzichtelijkheid van de openbare ruimte.

Hoe:

- Goed onderhouden wegen, trottoirs, fietspaden.
- Sturen op voldoende parkeergelegenheid bij nieuwe projecten.

Thuisgevoel en betrokkenheid

Het thema participatie en zelfbeheer zegt iets over een mate van betrokkenheid bij de eigen omgeving. Het is dan ook vergelijkbaar met de waarde thuisgevoel en betrokkenheid. Bewoners kennen de openbare ruimte rond hun woning het beste. Een goed onderhouden omgeving geeft de bewoners een tevreden gevoel. Door ze actief te betrekken bij deze ruimte wordt de mate van betrokkenheid en trots van "hun" omgeving hoger.

Hoe:

- Adoptie van een groenvak, rotonde, boomspiegel of speelplek
- Participatie in onkruidbestrijding op verhardingen
- Participatie in gladheidsbestrijding

4.2 Inwonersparticipatie

De gemeente stimuleert haar inwoners om mee te werken aan het onderhouden van de openbare ruimte. Bewoners kunnen zich via de site van de gemeente aanmelden om te helpen in het groenonderhoud door te snoeien, maaien of schoffelen. Bij aanmelding volgt een thuisbezoek met de wijkbeheerder. Eventueel materiaal (schoffel, bezem, handschoenen) wordt verstrekt en een rechtstreeks contactpersoon wordt bekend gemaakt voor onder andere het beantwoorden van vragen en het geven van adviezen.

Naast het groenonderhoud kunnen de inwoners van Druten ook de gemeente ondersteunen door zwerfafval in hun wijk, een park of in de uiterwaarden op te ruimen om samen Druten schoon te houden. De gemeente kent de Maas en Waalse schoonmaakdag, waarbij er op één dag verschillende schoonmaakacties worden gehouden samen met de inwoners, basisschoolleerlingen en verenigingen.

5. Beheerstrategie

5.1 Integraal vervangen

Het eventueel vervangen van riolering heeft een grote invloed op de openbare ruimte. Om de riolering te bereiken moet de weg worden opengebroken. Hierbij kan worden afgevraagd wat het effect hiervan is op het wegbeheer.
Bij integraal werken wordt er een brug geslagen tussen disciplines. Het moment van overwegen om riolering te vervangen is het moment dat vervanging van wegen aan de orde is, het moment dat 'het asfalt op is'. Steeds vaker wordt het riool van binnenuit gerepareerd, hierbij hoeft de weg niet (of beperkt) open.

Voorgenomen reconstructie- of vervangingsplannen hebben vaak ook gevolgen voor infrastructuur zoals kabels en leidingen, maar ook voor bomen. Voor die laatste kan in een vroeg stadium al een analyse worden gemaakt, een boomeffectanalyse.

Objecten binnen de openbare ruimte hebben een verschillende levensduur. Hierbij zijn locatie en inrichting van invloed. Een boom in het park leeft bijvoorbeeld gemiddeld langer en beter dan een boom in de verharding. Toch kan er een gemiddelde worden gesteld voor deze levensduren en daarmee de afschrijfstermijnen.

Het voorstel voor de afschrijftermijnen is:

- Riolering: uitgangspunt is repareren van binnenuit (relining);
- Kanttekening bij deze werkwijze: Als gevolg van relining vindt er een verschuiving plaats van de kapitaallasten van de bovenliggende verharding. Immers, er wordt bij relining geen verharding meer opgebroken, waardoor de kosten van vervanging van de wegverharding volledig ten laste komen van de Reserve onderhoud wegen.
- Wegen: gemiddeld 72 jaar, waarbij er 68 jaar voor wegen binnen de bebouwde kom wordt gehanteerd en 95 jaar voor wegen buiten de bebouwde kom.
- Bomen: 68 jaar; door te streven naar oudere bomen met een goed bladvolume, kan her een bijdrage geleverd worden aan de klimaatopgave;
- Beplanting: 33 jaar.

In Druten is ook gewerkt met een risico bewust wegbeheer. Het wegenbeleidsplan geeft hier een duidelijk inzicht in. Het doel van deze strategie is dat we de

vervangingen proberen te minimaliseren c.q uit te stellen. Het onderhoudsbedrag wordt hierdoor iets hoger.

Terugkijkend op de afgelopen jaren constateren we dat:

- De afgelopen 5 tot 10 jaar er zeer weinig is geïnvesteerd in vervangingen.
- De theoretische vervanging in de afgelopen 10 jaar 5,8 miljoen had moeten zijn op basis van afschrijftermijnen.
- De kwaliteit van verhardingen op onderhoud redelijk goed is (heel-schoon-veilig)
- De bewonerstevredenheid goed is.
- De gekozen wegbeheerstrategie goed heeft gewerkt.
- Materiaal wel 'versleten' raakt en dit **niet** wordt gemeten in de weginspectie (beton producten verbrokkelen).
- Technische kwaliteit van het groen niet in beeld is, maar bekend is dat er een vervangingsachterstand is.
- Strategie bij onderhoud rioleringen is in eerste instantie repareren van binnenuit.
- Er een klimaatopgave aankomt.
- Het uitstellen van vervanging tot een piek van vervangingen in de toekomst zal leiden. Naar mate we de vervangingen langer uitstellen de volgende generaties met een groot probleem opzadelen.
- Vervanging openbare ruimte leidt tot verbeterde leefbaarheid.
- De verwachte vervanging de komende jaren (op basis van afschrijvingstermijnen) 2.19 miljoen Euro per jaar is.

De nieuwe vervangingsstrategie wordt:

- In het dient steeds nadrukkelijker rekening gehouden worden met toename aan investeringen, oplopend tot 2.19 miljoen Euro per jaar (ideaal complex).
- Op basis van technische inspecties op wegen, groen en klimaatopgave (gecombineerd met de riool) dient de gemeente voor de komende 5 jaar te komen tot een buurtgerichte aanpak waarbij de openbare ruimte een krachtige impuls krijgt.
- De investering per buurt tussen 1,5 en 2 miljoen Euro is.
- Vertaald in kapitaallasten (en rente) is dit (per investeringsjaar) een toename van ca. € 60.000
- De komende planperiode van het IBor-plan Druten (2024 t/m 2027) dient de situatie jaarlijks via een meerjaren uitvoeringsplan (MUP) en een jaarlijks uitvoeringsplan (JUP) in kaart gebracht te worden om zo een gedegen begroting op te stellen voor onderhoud en vervangingen.

5.2 Integraal onderhoud

Het onderhoud is fragmentarisch over de verschillende vakdisciplines georganiseerd. Voor een deel blijft dit altijd zo, maar integraal onderhoud biedt kansen in kwaliteit en financiën.

Integraal in een gebied werken betekent dat de inwoner de kwaliteit als beter ervaart. En het verval naar een lager niveau gaat langzamer, want vuil trekt immers vuil aan. Het is dus belangrijk dat er gezorgd wordt voor zoveel mogelijk gelijktijdige uitvoering van de werkzaamheden.
Voorbeelden van werkzaamheden die gecombineerd kunnen worden: verwijderen zwerfafval, onkruid op verharding en beplanting verwijderen, vegen van verhardingen, veegvuil opruimen (onkruidgroei op verharding ontstaat eerder als er veegvuil ligt).
Bij zowel de planning van de werkzaamheden als de keuze in kwaliteitsniveaus kan zoveel mogelijk ingespeeld worden op het maken van werk met werk.
De kwaliteitsniveaus stellen we vast op basis van de beeldsystematiek. Dit is zeer geschikt om de politiek een afweging te laten maken in kwaliteit en financiële middelen.

6. Keuzes en kosten

6.1 Nieuwe beheerstrategie

De beschikbare onderhoudsgelden van ca. 2,7 miljoen per jaar volstaan.
Er is (nagenoeg) geen structureel vervangingsgeld, het structurele gat op vervanging is 2,19 miljoen per jaar.
Deze twee constateringen waren het gevolg van de oude strategie: vervangen wanneer het echt nodig is en meer aandacht voor onderhoud.

Om de vervangingen niet naar de toekomst door te schuiven willen we insteken op een nieuwe strategie: **wijk/buurtgerichte aanpak.**
Op basis van technische inspecties op wegen, verkeersknelpunten, groen en klimaatopgave (gecombineerd met de rioleringl) voor de komende 5 jaar komt er een buurtgerichte aanpak waarbij de openbare ruimte een krachtige impuls krijgt. Hiermee pakken we gestructureerd de openbare ruimte aan. We houden rekening met een impuls van 1,5 tot 2,1 miljoen per buurtproject. Deze bedragen komen vertaald terug in de kapitaallasten in de begroting.

6.2 Kosten van de huidige beheerkwaliteit

Om tot de bedragen voor de gewenste situatie te komen zijn de arealen per deelgebied vermenigvuldigd met normkosten die gekoppeld zijn aan de kwaliteitsniveaus per beheergroep. Er is ook een correctie zichtbaar voor mensen van de sociale werkvoorziening. Deze mensen kunnen door lichamelijke beperkingen vaak niet of lastig werken met een C-niveau en zullen een hoger niveau leveren. Ook als een C-niveau gewenst is. Veranderingen in arealen of andere mutaties zijn geborgd in de reguliere planning en control cyclus.

Onderhoud

Uitgaande van de huidige keuze voor onderhoud (zie het onderstaande schema).

Beheercategorie	Centrum	Bedrijventerrein	Buitengebied	Woongebied	Ontsluitingswegen
Bomen	B	C	C	C	C
Groen	B	C	C	B	C
Gazon	B	C	C	B	C
Grasbermen	B	C	C	C	C
Verharding	B	C	C	B	B
Meubilair	B	C	C	B	B
Reiniging	B	C	C	B	C
Onkruid op verh.	B	B	B	B	B
Riolering en Water	B	C	C	B	C
Kunstwerken	B	C	C	B	C

Komen we op het volgende kosten plaatje:

Totale kosten openbare ruimte	
Gewenste situatie	€ 2.621.000
Huidige situatie/begroting	€ 2.725.000
Verschil	€ 104.000

De voortzetting van de huidige keuzes van de beheerkwaliteit, zoals hierboven te zien, heeft invloed op de begroting van de gemeente. De gemeente Druten houdt op basis van de huidige begroting, ca. € 104.000,- over op het onderhoud van de openbare ruimte.
Voorgesteld wordt om dit bedrag op termijn af te romen, er zijn nog enkele kleine onderhoudsachterstanden die in beeld gebracht moeten worden (bomen snoei/groen/etc.).

Vervanging

De structureel berekende vervanging ligt voor alle onderdelen gemiddeld over de jaren heen op ca. € 2.190.000,- per jaar. Dit bedrag is niet structureel in de begroting opgenomen. In de Meerjarenplanning zullen wij de aanvraag voor de komende jaren op basis van daadwerkelijk noodzakelijk vervanging uitwerken, te verdelen in:

- Buurtgerichte aanpak
- Knelpunten in de overige gebieden.

Bijlagen:

Bijlage 1: Burgerpeiling Waarstaatjegemeente
Bijlage 2: Weginspecties
Bijlage 3: Eenheidscijfers onderhoud
Bijlage 4: Eenheidscijfers vervanging
Bijlage 5: Areaalgegevens
Bijlage 6: Onderbouwing van de financiën
Bijlage 7: afschrijvingstermijnen

Bijlage 1: Burgerpeiling Waarstaatjegemeente

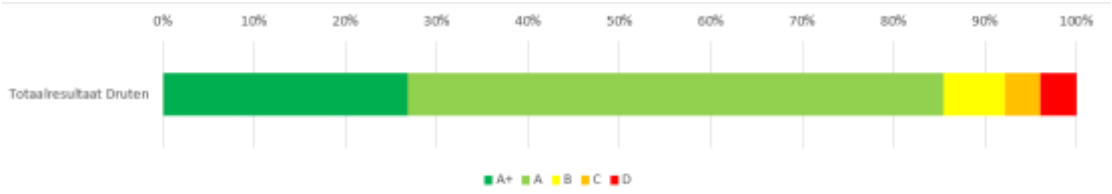

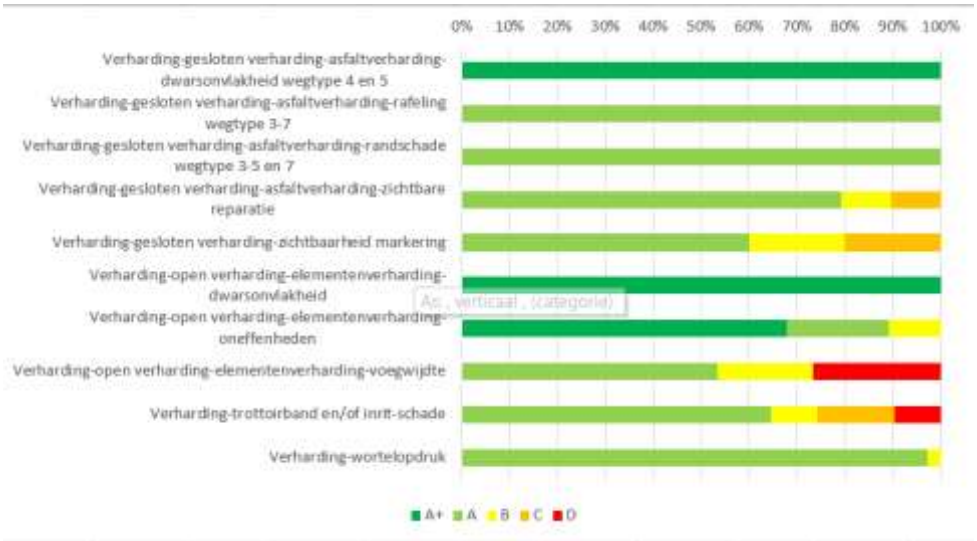
Waardering inspanningen gemeente (overall), score 1-10	
Zorg voor de woon- en leefomgeving	6,38
Samenwerking met inwoners	6,09
Directe dienstverlening	6,63
Digitale dienstverlening	6,78
Communicatie en voorlichting	6,64
Meedoen inw. Aan maatschappij	6,53
Relatie burger-gemeente in %	
De gemeente houdt voldoende toezicht	31%
De gemeente doet wat ze zegt	32%
De gemeente luistert naar de mening van haar inwoners	29%
De gemeente stelt zich flexibel op als dat nodig is	32%
De gemeente betrekt inwoners voldoende bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen	38%
Inwoners en organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieven te realiseren	35%
Leefomgeving, score 1-10	
Verbondenheid buurt	7,38
Sociale veiligheid	6,66
Fysieke leefomgevingskwaliteit	6,42
Voorzieningsniveau	6,75
Staat van Druten in %	
In de buurt zijn weinig tot geen dingen kapot	75%
De buurt is schoon	63%
Straten, paden en trottoirs in de buurt zijn goed begaanbaar	53%
Perken, plantsoenen en parken in de buurt zijn goed onderhouden	41%

Bijlage 2: Weginspecties

Beeldmeetlatten	A+ aantal	A aantal	B aantal	C aantal	D aantal
Verharding-gesloten verharding-asfaltverharding-dwarsonvlakheid wegtype 4 en 5	29	0	0	0	0
Verharding-gesloten verharding-asfaltverharding-rafeling wegtype 3-7	0	29	0	0	0
Verharding-gesloten verharding-asfaltverharding-randschade wegtype 3-5 en 7	0	29	0	0	0
Verharding-gesloten verharding-asfaltverharding-zichtbare reparatie	0	23	3	3	0
Verharding-gesloten verharding-zichtbaarheid markering	0	9	3	3	0
Verharding-open verharding-elementenverharding-dwarsonvlakheid	28	0	0	0	0
Verharding-open verharding-elementenverharding-oneffenheden	19	6	3	0	0
Verharding-open verharding-elementenverharding-voegwijdte	0	16	6	0	8
Verharding-trottoirband en/of inrit-schade	0	20	3	5	3
Verharding-wortelopdruk	0	34	1	0	0
Totaalresultaat Druten	76	166	19	11	11

Beeldmeetlatten	A+	A	B	C	D
Verharding-gesloten verharding-asfaltverharding-dwarsonvlakheid wegtype 4 en 5	100%	0%	0%	0%	0%
Verharding-gesloten verharding-asfaltverharding-rafeling wegtype 3-7	0%	100%	0%	0%	0%
Verharding-gesloten verharding-asfaltverharding-randschade wegtype 3-5 en 7	0%	100%	0%	0%	0%
Verharding-gesloten verharding-asfaltverharding-zichtbare reparatie	0%	79%	10%	10%	0%
Verharding-gesloten verharding-zichtbaarheid markering	0%	60%	20%	20%	0%
Verharding-open verharding-elementenverharding-dwarsonvlakheid	100%	0%	0%	0%	0%
Verharding-open verharding-elementenverharding-oneffenheden	68%	21%	11%	0%	0%
Verharding-open verharding-elementenverharding-voegwijdte	0%	53%	20%	0%	27%
Verharding-trottoirband en/of inrit-schade	0%	65%	10%	16%	10%
Verharding-wortelopdruk	0%	97%	3%	0%	0%
Totaalresultaat Druten	27%	59%	7%	4%	4%

Bijlage 3: Eenheidscijfers onderhoud

				Onderhoud		
Nr.	**Hoofdbeheergroep**	Beheergroep				
				Kwal A	Kwal B	Kwal C
1	**Bomen**	Bomen in beplanting	st	€ 21,77	€ 17,84	€ 14,76
2		Bomen in gras	st	€ 19,69	€ 18,46	€ 16,92
3		Bomen in verharding	st	€ 25,35	€ 20,67	€ 18,49
4		Leiboom / vormboom	st	€ 66,69	€ 38,29	€ 27,66
5		Gekandelaberd en knot	st	€ 66,69	€ 38,29	€ 27,66
6	**Groen**	Bosplantsoen	m2	€ 1,31	€ 0,96	€ 0,66
7		(Dorps)Bos	m2	€ 0,48	€ 0,34	€ 0,18
8		Loofbos	m2	€ 0,48	€ 0,34	€ 0,18
9		Bosplantsoen - EVZ	m2	€ 1,31	€ 0,96	€ 0,66
10		Haagstruweel	m2	€ 1,31	€ 0,96	€ 0,66
11		Houtsingels/wallen	m2	€ 1,31	€ 0,96	€ 0,66
12		Hakhout	m2	€ 1,31	€ 0,96	€ 0,66
13		Kruidenrijk grasland (1x maaien/afvoer.)	m2	€ 0,11	€ 0,10	€ 0,09
14		Ruigte	m2	€ 0,08	€ 0,07	€ 0,06
15		Weide	m2	€ 1,05	€ 0,84	€ 0,68
16		Bloemenweide (1x maai/afvoer.)	m2	€ 0,11	€ 0,10	€ 0,09
17		Bodembedekkers	m2	€ 4,18	€ 3,40	€ 2,95
18		Vaste planten	m2	€ 4,67	€ 3,80	€ 3,26
19		Klimplanten	m2	€ 4,67	€ 3,80	€ 3,26
20		Heesters	m2	€ 4,17	€ 3,32	€ 2,93
21		Fijne sierheester	m2	€ 4,17	€ 3,32	€ 2,93
22		Grove sierheester	m2	€ 4,17	€ 3,32	€ 2,93
23		Botanische rozen	m2	€ 8,17	€ 6,15	€ 4,86
24		Struikrozen / heesterrozen	m2	€ 11,57	€ 8,33	€ 4,81
25		Blokhagen	m2	€ 6,31	€ 5,45	€ 4,15
26		Hagen hoogte 0 - 50	m2	€ 6,31	€ 5,45	€ 4,15
27		Hagen hoogte 50 -100	m2	€ 6,31	€ 5,45	€ 4,15
28		Hagen hoogte 100-150	m2	€ 6,31	€ 5,45	€ 4,15
29		Hagen hoogte >150	m2	€ 6,31	€ 5,45	€ 4,15
30	**Gazon**	Gazon	m2	€ 0,67	€ 0,55	€ 0,46
31		Gazon talud	m2	€ 0,67	€ 0,55	€ 0,46
32		Gazons met bloembollen	m2	€ 1,47	€ 1,25	€ 0,68
33		Recreatief grasveld	m2	€ 0,67	€ 0,55	€ 0,46
34		Hondenuitlaatzones	m2	€ 0,90	€ 0,78	€ 0,61
35	**Grasbermen**	Grasbermen (1x maaien/afvoer.)	m2	€ 0,11	€ 0,10	€ 0,09
36		Grasbermen (2x maaien/afvoer.)	m2	€ 0,18	€ 0,17	€ 0,16
37		Grasbermen (2x maaien/afvoer talud)	m2	€ 0,18	€ 0,17	€ 0,16
38		Grasbermen (4x maaien)	m2	€ 0,30	€ 0,30	€ 0,29
39		Grasbermen (6x maaien)	m2	€ 0,46	€ 0,46	€ 0,44
40		Hondenuitlaatberm	m2	€ 1,05	€ 0,84	€ 0,68
41		Grasbermen	m2	€ 0,08	€ 0,07	€ 0,06
42		Grasbermen (1x klepelen)	m2	€ 0,08	€ 0,07	€ 0,06
43		Grasbermen (2x klepelen)	m2	€ 0,11	€ 0,09	€ 0,09
44		Ruw gras (12x maaien)	m2	€ 0,92	€ 0,92	€ 0,87

45	**Meubilair**	Afvalbakken	st	€ 30,36	€ 24,48	€ 19,10
46		Banken en tafels	st	€ 35,07	€ 28,28	€ 22,06
47		Paaltjes	st	€ 1,53	€ 1,24	€ 0,96
48		Fietsklemmen	st	€ 0,79	€ 0,64	€ 0,50
49		Lichtmasten	st	€ 18,32	€ 14,78	€ 11,53
50		Armaturen	st	€ 11,80	€ 9,52	€ 7,42
51		VRI	st	€ 6.940,90	€ 5.597,50	€ 4.366,05
52		Borden en geleiders	st	€ 4,01	€ 3,24	€ 2,52
53		ANWB borden	st	€ 4,01	€ 3,24	€ 2,52
54		Speeltoestel	st	€ 72,77	€ 72,77	€ 72,77
55		Speelondergronden	st	€ 5,49	€ 3,41	€ 2,23
56		Afscheidingen	m1	€ 2,19	€ 2,19	€ 2,19
57	**Reiniging**	Lediging afvalbakken	st	€ 197,83	€ 159,54	€ 159,54
58		Grof zwerfafval	m2	€ 0,02	€ 0,02	€ 0,02
59		Fijn zwerfafval	m2	€ 0,01	€ 0,01	€ 0,01
60		Veegvuil	m2	€ 0,06	€ 0,04	€ 0,03
61		Natuurlijk afval	m2	€ 0,04	€ 0,03	€ 0,03
62	**Onkruid op verh.**	Onkruid op verharding	m2	€ 0,15	€ 0,12	€ 0,10
63	**Verharding**	Asfaltverharding	m2	€ 1,07	€ 0,87	€ 0,68
64		stil asfalt (7% kostenverhogend)	m2	€ 1,15	€ 0,93	€ 0,72
65		Elementenverharding (beton)	m2	€ 0,56	€ 0,45	€ 0,35
66		Elementenverharding (gebakken materiaal)	m2	€ 1,04	€ 0,84	€ 0,66
67		Betonverhardingen	m2	€ 0,40	€ 0,32	€ 0,25
68		Bermen (verhard)	m2	€ 0,16	€ 0,13	€ 0,10
69		Belijning en figuratie	m2	€ 1,20	€ 0,97	€ 0,76
70		Halfverharde paden	m2	€ 0,68	€ 0,51	€ 0,33
71	**Riolering en Water**	Houtachtige oeverbegroeiing	m1	€ 3,47	€ 2,80	€ 2,18
72		Wadi's	m2	€ 0,26	€ 0,21	€ 0,17
73		Poelen	st	€ 0,49	€ 0,39	€ 0,31
74		Natuurlijke oeverbegroeiing	m2	€ 0,08	€ 0,07	€ 0,06
75		Riet oeverbegroeiing	m2	€ 0,08	€ 0,07	€ 0,06
76		Wilgen oeverbegroeiing	m2	€ 0,08	€ 0,07	€ 0,06
77		Zaksloot	m1	€ 0,30	€ 0,30	€ 0,30
78	**Kunstwerken**	Brug (hout)	st	€ 570,95	€ 498,18	€ 330,25
79		Brug (hout, leuning niet schilderen)	st	€ 497,06	€ 363,84	€ 322,42
80		Brug vast = Viaduct	st	€ 2.422,60	€ 1.665,82	€ 1.343,40
81		Geluidswerende constructies	st	€ 442,20	€ 322,42	€ 274,28
82		Tunnel (auto)	st	€ 1.355,71	€ 671,70	€ 621,32
83		Tunnel (fietser-voetganger)	st	€ 2.268,11	€ 1.755,38	€ 1.528,12
84		Faunapassage (zie duiker)	st	€ -	€ -	€ -
85		Faunarasters	st	€ 55,98	€ 27,99	€ 27,99
86		Kademuur (staal)	st	€ 642,59	€ 417,57	€ 139,94
87		Duiker (rechthoekig)	st	€ 76,13	€ 59,33	€ 59,33
88		Duiker (rond)	st	€ -	€ -	€ -
89		Walbescherming (=Beschoeiing)	st	€ 76,13	€ 59,33	€ 48,14
90		Hek	st	€ 55,98	€ 38,06	€ 27,99
91		Steigers	st	€ 504,89	€ 258,60	€ 248,53
92		Muur metselwerk	st	€ 483,62	€ 362,72	€ 279,88
93		Strekdam	st	€ -	€ -	€ -

Bijlage 4: Eenheidscijfers vervanging

				Vervanging								
Nr.	**Hoofdbeheergroep**	Beheergroep		aanlegkosten	Afschrijvings termijn			kosten vervanging				
					Kwal A	Kwal B	Kwal C	Kwal A		Kwal B		Kwal C
1	**Bomen**	Bomen in beplanting	st	€ 432,52	55	60	65	€ 7,86		€ 7,21		€ 6,65
2		Bomen in gras	st	€ 432,52	55	60	65	€ 7,86		€ 7,21		€ 6,65
3		Bomen in verharding	st	€ 1.679,25	55	60	65	€ 30,53		€ 27,99		€ 25,83
4		Leiboom / vormboom	st	€ 432,52	55	60	65	€ 7,86		€ 7,21		€ 6,65
5		Gekandelaberd en knot	st	€ 432,52	55	60	65	€ 7,86		€ 7,21		€ 6,65
6	**Groen**	Bosplantsoen	m2	€ 11,20	100	100	100	€ 0,11		€ 0,11		€ 0,11
7		(Dorps)Bos	m2	€ 8,40	100	100	100	€ 0,08		€ 0,08		€ 0,08
8		Loofbos	m2	€ 8,40	100	100	100	€ 0,08		€ 0,08		€ 0,08
9		Bosplantsoen - EVZ	m2	€ 11,20	100	100	100	€ 0,11		€ 0,11		€ 0,11
10		Haagstruweel	m2	€ 11,20	100	100	100	€ 0,11		€ 0,11		€ 0,11
11		Houtsingels/wallen	m2	€ 11,20	100	100	100	€ 0,11		€ 0,11		€ 0,11
12		Hakhout	m2	€ 11,20	100	100	100	€ 0,11		€ 0,11		€ 0,11
13		Kruidenrijk grasland (1x maaien/afvoer.)	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06		€ 0,05		€ 0,05
14		Ruigte	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06		€ 0,05		€ 0,05
15		Weide	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06		€ 0,05		€ 0,05
16		Bloemenweide (1x maai/afvoer.)	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06		€ 0,05		€ 0,05
17		Bodembedekkers	m2	€ 25,24	25	30	35	€ 1,01		€ 0,84		€ 0,72
18		Vaste planten	m2	€ 37,84	20	25	30	€ 1,89		€ 1,51		€ 1,26
19		Klimplanten	m2	€ 37,84	20	25	30	€ 1,89		€ 1,51		€ 1,26
20		Heesters	m2	€ 25,24	25	30	35	€ 1,01		€ 0,84		€ 0,72
21		Fijne sierheester	m2	€ 25,24	25	30	35	€ 1,01		€ 0,84		€ 0,72
22		Grove sierheester	m2	€ 25,24	25	30	35	€ 1,01		€ 0,84		€ 0,72
23		Botanische rozen	m2	€ 29,44	25	30	35	€ 1,18		€ 0,98		€ 0,84
24		Struikrozen / heesterrozen	m2	€ 29,44	25	30	35	€ 1,18		€ 0,98		€ 0,84
25		Blokhagen	m2	€ 19,37	25	30	35	€ 0,77		€ 0,65		€ 0,55
26		Hagen hoogte 0 - 50	m2	€ 19,37	25	30	35	€ 0,77		€ 0,65		€ 0,55
27		Hagen hoogte 50 -100	m2	€ 19,37	25	30	35	€ 0,77		€ 0,65		€ 0,55
28		Hagen hoogte 100-150	m2	€ 19,37	25	30	35	€ 0,77		€ 0,65		€ 0,55
29		Hagen hoogte >150	m2	€ 19,37	25	30	35	€ 0,77		€ 0,65		€ 0,55
30	**Gazon**	Gazon	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06		€ 0,05		€ 0,05
31		Gazon talud	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06		€ 0,05		€ 0,05
32		Gazons met bloembollen	m2	€ 7,53	95	100	105	€ 0,08		€ 0,08		€ 0,07
33		Recreatief grasveld	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06		€ 0,05		€ 0,05
34		Hondenuitlaatzones	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06		€ 0,05		€ 0,05
35	**Grasbermen**	Grasbermen (1x maaien/afvoer.)	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06		€ 0,05		€ 0,05
36		Grasbermen (2x maaien/afvoer.)	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06		€ 0,05		€ 0,05
37		Grasbermen (2x maaien/afvoer talud)	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06		€ 0,05		€ 0,05
38		Grasbermen (4x maaien)	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06		€ 0,05		€ 0,05
39		Grasbermen (6x maaien)	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06		€ 0,05		€ 0,05
40		Hondenuitlaatberm	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06		€ 0,05		€ 0,05
41		Grasbermen	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06		€ 0,05		€ 0,05
42		Grasbermen (1x klepelen)	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06		€ 0,05		€ 0,05
43		Grasbermen (2x klepelen)	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06		€ 0,05		€ 0,05
44		Ruw gras (12x maaien)	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06		€ 0,05		€ 0,05

45	**Meubilair**	Afvalbakken	st	€ 430,01	20	25	30	€ 21,50	€ 17,20	€ 14,33
46		Banken en tafels	st	€ 789,76	20	25	30	€ 39,49	€ 31,59	€ 26,33
47		Paaltjes	st	€ 279,88	20	25	30	€ 13,99	€ 11,20	€ 9,33
48		Fietsklemmen	st	€ 335,85	20	25	30	€ 16,79	€ 13,43	€ 11,20
49		Lichtmasten	st	€ 1.255,35	40	45	50	€ 31,38	€ 27,90	€ 25,11
50		Armaturen	st	€ 503,78	20	25	30	€ 25,19	€ 20,15	€ 16,79
51		VRI	st	€ 251.887,50	22,5	27,5	32,5	€ 11.195,00	€ 9.159,55	€ 7.750,38
52		Borden en geleiders	st	€ 159,53	20	25	30	€ 7,98	€ 6,38	€ 5,32
53		ANWB borden	st	€ 159,53	20	25	30	€ 7,98	€ 6,38	€ 5,32
54		Speeltoestel	st	€ 3.438,92	10	15	20	€ 343,89	€ 229,26	€ 171,95
55		Speelondergronden	st	€ 55,98	15	17	20	€ 3,73	€ 3,29	€ 2,80
56		Afscheidingen	ml	€ 87,32	20	25	30	€ 4,37	€ 3,49	€ 2,91
57	**Reiniging**	Lediging afvalbakken	st	€ -						
58		Grof zwerfafval	m2	€ -						
59		Fijn zwerfafval	m2	€ -						
60		Veegvuil	m2	€ -						
61		Natuurlijk afval	m2	€ -						
62	**Onkruid op verh.**	Onkruid op verharding	m2	€ -						
63	**Verharding**	Asfaltverharding	m2	€ 95,16	67	72	77	€ 1,42	€ 1,32	€ 1,24
64		stil asfalt (7% kostenverhogend)	m2	€ 106,35	40	45	50	€ 2,66	€ 2,36	€ 2,13
65		Elementenverharding (beton)	m2	€ 61,57	67	72	77	€ 0,92	€ 0,86	€ 0,80
66		Elementenverharding (gebakken materiaal)	m2	€ 106,35	67	72	77	€ 1,59	€ 1,48	€ 1,38
67		Betonverhardingen	m2	€ 100,76	67	72	77	€ 1,50	€ 1,40	€ 1,31
68		Bermen (verhard)	m2	€ 42,02	35	40	45	€ 1,20	€ 1,05	€ 0,93
69		Belijning en figuratie	m2	€ 15,84	30	35	40	€ 0,53	€ 0,45	€ 0,40
70		Halfverharde paden	m2	€ 12,71	25	30	35	€ 0,51	€ 0,42	€ 0,36
71	**Riolering en Water**	Houtachtige oeverbegroeiing	ml	€ 55,98	45	50	55	€ 1,24	€ 1,12	€ 1,02
72		Wadi's	m2	€ 33,59	45	50	55	€ 0,75	€ 0,67	€ 0,61
73		Poelen	st	€ 559,75	45	50	55	€ 12,44	€ 11,20	€ 10,18
74		Natuurlijke oeverbegroeiing	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06	€ 0,05	€ 0,05
75		Riet oeverbegroeiing	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06	€ 0,05	€ 0,05
76		Wilgen oeverbegroeiing	m2	€ 5,30	95	100	105	€ 0,06	€ 0,05	€ 0,05
77		Zaksloot	ml	€ 11,20	95	100	105	€ 0,12	€ 0,11	€ 0,11
78	**Kunstwerken**	Brug (hout)	st	€ 30.226,50	30	30	30	€ 1.007,55	€ 1.007,55	€ 1.007,55
79		Brug (hout, leuning niet schilderen)	st	€ 30.831,03	30	30	30	€ 1.027,70	€ 1.027,70	€ 1.027,70
80		Brug vast = Viaduct	st	€ 279.875,00	80	80	80	€ 3.498,44	€ 3.498,44	€ 3.498,44
81		Geluidswerende constructies	st	€ 353.985,90	60	60	60	€ 5.899,77	€ 5.899,77	€ 5.899,77
82		Tunnel (auto)	st	€ -	0	0	0			
83		Tunnel (fietser-voetganger)	st	€ 428.208,75	80	80	80	€ 5.352,61	€ 5.352,61	€ 5.352,61
84		Faunapassage (zie duiker)	st	€ -						
85		Faunarasters	st	€ 7.500,65	35	35	35	€ 214,30	€ 214,30	€ 214,30
86		Kademuur (staal)	st	€ 171.283,50	80	80	80	€ 2.141,04	€ 2.141,04	€ 2.141,04
87		Duiker (rechthoekig)	st	€ 30.831,03	80	80	80	€ 385,39	€ 385,39	€ 385,39
88		Duiker (rond)	st	€ 20.554,02	80	80	80	€ 256,93	€ 256,93	€ 256,93
89		Walbescherming (=Beschoeiing)	st	€ 10.299,40	50	50	50	€ 205,99	€ 205,99	€ 205,99
90		Hek	st	€ 5.149,70	50	50	50	€ 102,99	€ 102,99	€ 102,99
91		Steigers	st	€ 23.979,69	35	35	35	€ 685,13	€ 685,13	€ 685,13
92		Muur metselwerk	st	€ 39.966,15	60	60	60	€ 666,10	€ 666,10	€ 666,10
93		Strekdam	st	€ -		0		€ -	€ -	€ -

Bijlage 5: Areaalgegevens

Nr.	Hoofdbeheergroep		Totaal	Winkelgebied	Bedrijventerrein	Buitengebied en kerkdorpen	Woongebied	Hoofdstructuur
1	Bomen	Bomen in beplanting	2.031	96	158	341	1.214	222
2		Bomen in gras	5.233	247	406	878	3.129	572
3		Bomen in verharding	547	26	42	92	327	60
4		Leiboom / vormboom	680	33	54	116	413	75
5		Gekandelaberd en knot	468	22	36	79	280	51
6	Groen	Bosplantsoen	221.641	10.481	17.200	37.206	132.526	24.228
7		(Dorps)Bos	64.491			64.491		
8		Loofbos	-	-	-	-	-	-
9		Bosplantsoen - EVZ	-	-	-	-	-	-
10		Haagstruweel	-	-	-	-	-	-
11		Houtsingels/wallen	-	-	-	-	-	-
12		Hakhout	-	-	-	-	-	-
13		Kruidenrijk grasland (1x maaien/afvoer.)	-	-	-	-	-	-
14		Ruigte	-	-	-	-	-	-
15		Weide	-	-	-	-	-	-
16		Bloemenweide (1x maai/afvoer.)	-	-	-	-	-	-
17		Bodembedekkers	27.005	1.277	2.096	4.533	16.147	2.952
18		Vaste planten	-	-	-	-	-	-
19		Klimplanten	-	-	-	-	-	-
20		Heesters	11.587	548	899	1.945	6.928	1.267
21		Fijne sierheester	-	-	-	-	-	-
22		Grove sierheester	-	-	-	-	-	-
23		Botanische rozen	-	-	-	-	-	-
24		Struikrozen / heesterrozen	24.561	1.161	1.906	4.123	14.686	2.685
25		Blokhagen						
26		Hagen hoogte 0 - 50	-	-	-	-	-	-
27		Hagen hoogte 50 -100	15.715	743	1.220	2.638	9.396	1.718
28		Hagen hoogte 100-150	-	-	-	-	-	-
29		Hagen hoogte >150	-	-	-	-	-	-
30	Gazon	Gazon	234.598	11.094	18.206	39.381	140.273	25.644
31		Gazon talud	-	-	-	-	-	-
32		Gazons met bloembollen	-	-	-	-	-	-
33		Recreatief grasveld	-	-	-	-	-	-
34		Hondenuitlaatzones	17.595	832	1.365	2.954	10.521	1.923
35	Ruw gras	Grasbermen (1x maaien/afvoer.)	-	-	-	-	-	-
36		Grasbermen (2x maaien/afvoer.)	520.913	24.633	40.425	87.444	311.470	56.941
37		Grasbermen (2x maaien/afvoer talud)	-	-	-	-	-	-
38		Grasbermen (4x maaien)	-	-	-	-	-	-
39		Grasbermen (6x maaien)	-	-	-	-	-	-
40		Hondenuitlaatberm	-	-	-	-	-	-
41		Grasbermen	-	-	-	-	-	-
42		Grasbermen (1x klepelen)	-	-	-	-	-	-
43		Grasbermen (2x klepelen)	156.488	7.400	12.144	26.269	93.569	17.106
44		Ruw gras (12x maaien)	3.398	161	264	570	2.032	371
45	Meubilair	Afvalbakken	153	15	5	84	46	3
46		Banken en tafels	97	15	5	40	29	8
47		Paaltjes	615	30	15	300	250	20
48		Fietsklemmen	175	30	5	50	35	55
49		Lichtmasten	4.148	196	322	696	2.480	453
50		Armaturen	5.083	240	394	853	3.039	556
51		VRI	-	-	-	-	-	5
52		Borden en geleiders	3.500	800	200	1.200	1.200	100
53		ANWB borden	155					155
54		Speeltoestel	270			90	180	-
55		Afscheidingen	7.100	1.500	400	2.000	3.000	200
56	Reiniging	Lediging afvalbakken	153	15	5	84	46	3
57		Grof zwerfafval	1.321.285	62.481	102.537	221.799	790.038	144.430
58		Fijn zwerfafval	1.321.285	62.481	102.537	221.799	790.038	144.430

59		Veegvuil	m2	295.100	14.002	22.979	49.705	177.047	32.367
60		Natuurlijk afval	m2	1.321.285	62.681	102.537	221.799	790.038	144.430
61	Onkruid op verh.	Onkruid op verharding	m2	231.880	10.965	17.995	38.925	138.648	25.347
62	Verharding	Asfaltverharding	m2	690.944	32.673	53.620	115.986	413.137	75.527
63		stil asfalt (7% kostenverhogend)	m2	1.511					1.511
64		Elementenverharding (beton)	m2	631.361	29.950	49.151	106.320	378.706	69.233
65		Elementenverharding (gebakken materiaal)	m2	3.496	165	271	587	2.090	382
66		Betonverhardingen	m2	8.238	390	639	1.383	4.926	901
67		Bermen (verhard)	m2		-	-	-	-	-
68		Belijning en figuratie	m2		-	-	-	-	-
69		Halfverharde paden	m2	170	8	13	29	102	19
70	Riolering en Water	Houtachtige oeverbegroeiing	m1					3.500	
71		Wadi's	m2	8.000	378	621	1.343	4.783	874
72		Poelen	st	-	-	-	-	-	-
73		Natuurlijke oeverbegroeiing	m2	4.000	189	310	671	2.392	437
74		Riet oeverbegroeiing	m2		-	-	-	-	-
75		Wilgen oeverbegroeiing	m2		-	-	-	-	-
76		Zaksloot	m1	23.000	1.088	1.785	3.861	13.752	2.514
77	Kunstwerken	Brug (hout)	st	20	1	2	3	12	2
78		Brug (hout, leuning niet schilderen)	st		-	-	-	-	-
79		Brug vast = Viaduit	st	7	0	1	1	4	1
80		Geluidswerende constructies	st		-	-	-	-	-
81		Tunnel (auto)	st		-	-	-	-	-
82		Tunnel (fietser-voetganger)	st		-	-	-	-	-
83		Faunapassage (zie duiker)	st	-	-	-	-	-	-
84		Faunaraster	st		-	-	-	-	-
85		Kademuur (staal)	st		-	-	-	-	-
86		Duiker (rechthoekig)	st		-	-	-	-	-
87		Duiker (rond)	st		-	-	-	-	-
88		Wallbescherming (=Beschoeiing)			-	-	-	-	-
89		Hek		209	10	16	35	125	23
90		Steigers		5	0	0	1	3	1
91		Muur metselwerk			-	-	-	-	-
92		Strekdam			-	-	-	-	-

Bijlage 6: Onderbouwing van de financiën

Er zijn in de openbare ruimte enkele hoofdbeheergroepen te onderscheiden. Voor Druten zijn dit: groen, meubilair, reiniging, verharding, riolering en water, en kunstwerken. Binnen elk van deze hoofdbeheergroepen zijn er meerdere beheergroepen aanwezig. Bijvoorbeeld onder de hoofdgroep meubilair vallen onder andere afvalbakken, lichtmasten en speeltoestellen.

Elk van deze beheergroepen kent verschillende niveaus in onderhoud. Om een financiële onderbouwing te kunnen krijgen, is er voor elk van deze groepen en niveaus een normbedrag voor onderhoud van de gemeente opgenomen.
Enkele normen zijn hierbij in overleg aangepast. Met name als er dubbele werkzaamheden achter zaten. Bijvoorbeeld bij groen zaten er veel handelingen op het gebied van reinigen in de werkpakketten, maar de kosten hiervan stonden ook al onder het kopje reinigen zelf.
Om op een vergelijkbaar bedrag te komen voor de aanlegkosten, zijn de daadwerkelijke aanlegkosten gedeeld door de afschrijftermijnen die de kwaliteitsniveaus hanteren. Zo worden de gemiddelde vervangingskosten per jaar inzichtelijk.

Naast de normbedragen zijn er ook arealen nodig om kosten te kunnen berekenen. De beheergroepen zijn onderverdeelt in functionele deelgebieden die de gemeente hanteert: het winkelgebied, bedrijventerrein, buitengebied en kerkdorpen, woongebied en hoofdstructuur.
De arealen hiervoor zijn uit het beheersysteem van de gemeente gehaald. Voor de totalen per beheer zijn bekend, maar de onderverdeling per gebied is hierin voor het IBor niet voor alle beheergroepen gelukt. Om dit te kunnen vergelijken met de beheergroepen waarvoor dit wel bekend is, is aan de hand van het percentage kunstwerken per gebied het geëxtrapoleerd.

Voor het onderhoud worden vervolgens de normkosten en arealen per beheergroep, deelgebied en kwaliteit doorgerekend. Waarna hetzelfde wordt gedaan voor de vervanging. De bedragen die hieruit komen zijn de basis voor het knoppenspel.
In dit knoppenspel staan per beheergroep en deelgebied een kwaliteitsniveau benoemd. Die refereert aan de kosten die hiervoor gelden. Het systeem pakt elk van de benoemde kwaliteitsniveaus de eerdergenoemde kosten per areaal en telt deze allen op. Door in dit systeem hierin een ander kwaliteitsniveau te benoemen, komt er

een ander bedrag naar voren. Er is ook een correctie zichtbaar voor mensen van de sociale werk. Deze mensen kunnen door lichamelijke beperkingen vaak niet of lastig werken met een C-niveau en zullen een hoger niveau leveren. Ook als een C-niveau gewenst is.

Om de verwachte kosten goed in perspectief te kunnen plaatsen, is er ook de begroting bekeken. In deze begroting zijn de kosten per beheergroep wederom gesplitst in onderhoud en vervanging. Voor de medewerkers is hier gekeken naar de mate waarin zij daadwerkelijk buiten aan het werk zijn. De mensen op het kantoor staan daarom in dit model op 0% productiviteit (in het uitvoerende werk!), de wijkbeheerders op 20%, de voorman op 65% en de groenmensen op 100%.

In de begroting is er uitgegaan van een fictieve bijdrage vanuit het verbreed GRP (vGRP) voor de wegen. Bij vervanging van riolering moet vaak de weg opengebroken worden. De weg mag daarbij in een hoek van 45 graden, vanuit het riool gezien, vervangen worden. Er is hierbij uitgegaan van de huidige situatie van het rioolbeheer.

De rentelast wordt niet meegenomen in het knoppenspel. De werkzaamheden moeten immers doorgaan, ongeacht de rente.

Ten slotte zijn de begroting en de verwachtte kosten naast elkaar gelegd om te zien of de gemeente de gewenste kwaliteitsniveaus met de huidige budgetten kan halen.

Bijlage 7: Afschrijvingstermijnen

IBor Discipline	Afschrijvingstermijn Ibor	Afschrijvingstermijn landelijk	Afschrijvingstermijn Nota invest. en afschr.
Bomen	68 jr.	40-60 jr.	60 jr.
Plantsoenen	33 jr.	30 jr.	30 jr.
Meubilair	35 jr.	25 jr.	20 jr.
Speeltoestellen	15 jr.	15 jr.	15 jr.
Lichtmasten	45 jr.	40 jr.	45 jr.
Armaturen	25 jr.	20 jr.	25 jr.
Vrij vervalriolering	68 jr.	60 jr.	50 jr.
Mechanische riolering	15 jr.	15 jr.	15 jr.
Pompputten	40 jr.	40 jr.	50 jr.
Persleidingen	45 jr.	40 jr.	20 jr.
Asfaltverharding zonder riool	95 jr.	60-70 jr.	20 jr.
Asfaltverharding met riool	68 jr.	60-70 jr.	20 jr.
Klinkerverharding met en zonder riool	68 jr.	60 jr.	20 jr.
Kunstwerken houten bruggetjes	30 jr.	25 jr.	20 jr.
Kunstwerken betonnen bruggen en duikers	80 jr.	60-80 jr.	20 jr.